

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH

NGUYỄN THỊ LINH

GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC NHÀ GIÁO
THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH CHO SINH VIÊN
CÁC TRƯỜNG SƯ PHẠM Ở HÀ NỘI HIỆN NAY

TÓM TẮT LUẬN ÁN TIẾN SĨ

NGÀNH: HỒ CHÍ MINH HỌC

Mã số: 9310204

HÀ NỘI - 2025

Công trình được hoàn thành tại
Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

Người hướng dẫn khoa học: 1. PGS.TS. Phạm Hồng Chương

2. TS. Lê Thị Thu Hồng

Phản biện 1:

.....

Phản biện 2:

.....

Phản biện 3:

.....

**Luận án sẽ được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận án cấp học viện
hợp tại Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh
vào hồi giờ..... ngày..... tháng..... năm 20.....**

**Có thể tìm hiểu luận án tại: Thư viện Quốc gia
và Thư viện Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh**

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Chủ tịch Hồ Chí Minh là Người thầy vĩ đại trong sự nghiệp giáo dục của dân tộc. Người đã dùng cả cuộc đời hoạt động cách mạng để giáo dục, thức tỉnh nhân dân đấu tranh giải phóng dân tộc, mang lại cuộc sống tự do, tiến bộ, hạnh phúc cho nhân dân. Đặc biệt, Hồ Chí Minh rất coi trọng giáo dục đạo đức cho các đối tượng, trong đó có nhà giáo. Người luôn dành nhiều tình cảm và sự quan tâm đối với nhà giáo, Người từng căn dặn: “Nhiệm vụ của các cô giáo, thầy giáo rất nặng nề nhưng rất vẻ vang. Muốn làm tròn nhiệm vụ đó thì phải luôn luôn gương mẫu về mọi mặt, không ngừng bồi dưỡng đạo đức cách mạng, lập trường chính trị; phải ra sức đoàn kết giúp đỡ nhau cùng tiến bộ” [91, tr.747]. Tư tưởng về đạo đức nhà giáo của Hồ Chí Minh là tài sản tinh thần quý giá mà Người đã để lại cho giáo dục Việt Nam.

Giá trị và sự lan tỏa của tư tưởng, tấm gương đạo đức nhà giáo Hồ Chí Minh đối với Đảng, Nhân dân rất to lớn, đặc biệt là đối với việc giáo dục và đào tạo sinh viên sư phạm (SVSP) ở Việt Nam hiện nay. Tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo là cơ sở lý luận quan trọng cho Đảng và Nhà nước ta xây dựng những chuẩn mực đạo đức nhà giáo cho đội ngũ nhà giáo Việt Nam. Điều này đã góp phần tạo ra những thế hệ nhà giáo yêu nước, thương dân, yêu nghề và yêu trò, mang lại những thành công vẻ vang cho ngành giáo dục. Trong bối cảnh hiện nay, nhằm phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao để đưa nước ta vững bước vào kỷ nguyên vươn mình phát triển, thì yếu tố quan trọng đầu tiên là phải nâng cao chất lượng đào tạo đội ngũ nhà giáo. Với mục tiêu giáo dục toàn diện, bên cạnh giáo dục và đào tạo về chuyên môn thì các trường sư phạm cũng chú trọng tới giáo dục đạo đức, lối sống cho SVSP. Nghiên cứu làm sáng tỏ những vấn đề lý luận, thực tiễn tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo là việc làm rất cần thiết để vận dụng giáo dục đạo đức nhà giáo cho SVSP hiện nay.

Nghị quyết 71 của Bộ Chính trị năm 2025 khẳng định: “Thực hiện phương châm “thầy ra thầy, trò ra trò” trên các mặt đạo đức, nhân cách, tri thức; kiên quyết chấn chỉnh tiêu cực trong giáo dục, coi trọng danh dự người thầy, tôn vinh người thầy trong xã hội” [15]. Đảng đặc biệt coi trọng vị trí, tầm quan trọng của nhà giáo đối với sự nghiệp phát triển giáo dục và đào tạo (GD&ĐT) bởi vậy, nhà giáo phải không ngừng học tập và rèn luyện đạo đức, nâng cao năng lực chuyên môn. Để nâng cao chất lượng nhà giáo, bước đầu tiên quan trọng nhất đó là giáo dục đạo đức nhà giáo cho SVSP.

Sinh viên sư phạm là lực lượng sẽ trở thành những nhà giáo tham gia trực tiếp vào quá trình giáo dục. Ngay khi được học tập và rèn luyện tại trường sư phạm, họ phải được trang bị đầy đủ kiến thức chuyên môn và giáo dục đạo đức nhà giáo nhằm giúp sinh viên có đủ năng lực và phẩm chất của một nhà giáo sau khi ra trường. Giáo dục đạo đức nhà giáo được coi là một trong những việc làm quan trọng, cốt yếu để đào tạo ra đội ngũ nhà giáo có chất lượng. Sinh thời, Hồ Chí Minh cũng rất quan tâm tới giáo dục đạo đức cho học sinh, sinh viên, những thế hệ trẻ của đất nước, trong đó có SVSP. Nhưng giáo dục đạo đức nhà giáo cho SVSP, những người sẽ trở thành nhà giáo trong tương lai sẽ khác với giáo dục cho đối tượng nhà giáo. Bởi đây là giai

đoạn sẽ hình thành đạo đức nghề nghiệp sớm cho SVSP. Giai đoạn giáo dục đại học là giai đoạn vàng của sự hình thành tư tưởng, nhân cách, lối sống, bản ngã nghề nghiệp cho SVSP để họ nhận thức được trách nhiệm của nhà giáo, có bản lĩnh, không lệch lạc trong hành vi dạy học sau này. Chính vì vậy, giáo dục đạo đức nhà giáo cho SVSP phải được Đảng và Nhà nước quan tâm đúng mức và ban hành chính sách phù hợp.

Thành phố Hà Nội là trung tâm kinh tế, chính trị - xã hội của cả nước, nơi tập trung những trường sư phạm hàng đầu như: Trường Đại học Sư phạm (ĐHSP) Hà Nội, Trường ĐHSP Hà Nội 2, Trường ĐHSP nghệ thuật Trung ương, Trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương. Các trường trên là trung tâm đào tạo ra những giảng viên, giáo viên và nghiên cứu khoa học chất lượng và lớn nhất cả nước, đặc biệt là về khoa học giáo dục. Với vai trò là nơi đào tạo ra đội ngũ nhà giáo cho cả nước, ngay từ rất sớm các trường sư phạm ở Hà Nội đã nhận thức được vấn đề chất lượng SVSP sẽ quyết định đến chất lượng đào tạo nhà giáo, điều này liên quan trực tiếp tới chất lượng giáo dục của đất nước. Vì vậy, các trường sư phạm ở Hà Nội rất chú trọng tới việc giáo dục đạo đức nhà giáo và đào tạo chuyên môn cho SVSP.

Mặt khác, đứng trước yêu cầu và đòi hỏi của sự nghiệp đổi mới giáo dục toàn diện phục vụ sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa (CNH, HĐH) đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa (XHCN), sự ảnh hưởng mạnh mẽ của cuộc cách mạng khoa học công nghệ cũng đặt ra những thách thức lớn đối với các ngành nghề trong đó nghề sư phạm, buộc các trường sư phạm ở Hà Nội phải nâng cao chất lượng đào tạo sinh viên, trong đó có việc nâng cao hiệu quả giáo dục đạo đức nhà giáo cho SVSP. Trong quá trình đào tạo tại trường, sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội không chỉ được trang bị kiến thức chuyên môn, nghiệp vụ sư phạm mà còn được rèn luyện, tu dưỡng những phẩm chất đạo đức nhà giáo. Trong xu thế chung, đa số SVSP đã phấn đấu nỗ lực rèn luyện để có một tương lai tươi sáng. Nhờ không ngừng học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, phần lớn sinh viên có lập trường tư tưởng, chính trị vững vàng, có phẩm chất đạo đức tốt, có lý tưởng sống cao đẹp. Tuy nhiên, còn một bộ phận sinh viên có những biểu hiện lệch lạc như: ham chơi đua đòi, tiếp thu lối sống phương Tây không có chọn lọc, xem nhẹ nghề nghiệp, sùng bái đồng tiền,... Bởi vậy, đòi hỏi sinh viên phải không ngừng học tập, rèn luyện đạo đức nhà giáo, để trở thành nhà giáo mẫu mực, góp phần xứng đáng vào sự nghiệp trồng người.

Từ đó, chúng ta thấy được giá trị và ý nghĩa to lớn của tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo đối với đào tạo nhà giáo trong giai đoạn hiện nay. Nghiên cứu và vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh vào giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội cung cấp những cơ sở khoa học quan trọng về đạo đức nhà giáo cho việc xây dựng mục tiêu, chương trình đào tạo, chuẩn đầu ra của các trường sư phạm đáp ứng được yêu cầu về đạo đức của nghề giáo và yêu cầu của xã hội. Việc học tập và rèn luyện đạo đức nhà giáo theo tư tưởng và tấm gương của Hồ Chí Minh, góp phần hoàn thiện nhân cách, đạo đức nhà giáo cho SVSP. Điều này giúp nâng cao chất lượng đào tạo của các trường sư phạm ở Hà Nội hiện nay.

Vì vậy, các trường sư phạm ở Hà Nội cần thấm nhuần những di huấn, lời dạy

sâu sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo; từ đó vận dụng vào giáo dục đạo đức nhà giáo cho SVSP theo tư tưởng Hồ Chí Minh là yêu cầu khách quan và cấp bách hơn bao giờ hết.

Với lý do trên, NCS chọn đề tài: ***“Giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội hiện nay”*** làm đề tài luận án Tiến sĩ chuyên ngành Hồ Chí Minh học.

2. Mục tiêu nghiên cứu

Luận án làm rõ những nội dung cơ bản tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục đạo đức nhà giáo và vận dụng vào việc đánh giá thực trạng giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội hiện nay, từ đó đưa ra phương hướng và đề xuất một số giải pháp giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội thời gian tới.

3. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Tổng quan tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài và xác định những vấn đề luận án cần tiếp tục nghiên cứu.
- Phân tích, hệ thống hóa nội dung và rút ra giá trị của tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục đạo đức nhà giáo.
- Đánh giá thực trạng giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội giai đoạn 2019 đến 2025 và những vấn đề đặt ra cần giải quyết.
- Phân tích những yếu tố tác động, đưa ra phương hướng và đề xuất những giải pháp cơ bản giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội thời gian tới.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Nội dung tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục đạo đức nhà giáo. Thực trạng và giải pháp giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên ngành sư phạm của các trường sư phạm ở Hà Nội.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

- *Về nội dung*: Luận án tập trung đi vào nghiên cứu nội dung tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục đạo đức nhà giáo và từ đó vận dụng vào giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên ngành sư phạm của các trường sư phạm ở Hà Nội.

- *Về thời gian*: Giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên ngành sư phạm của các trường sư phạm ở Hà Nội từ năm 2019 đến năm 2025.

Năm 2019 là thời gian Quốc hội ban hành Luật giáo dục năm 2019 (gồm 9 chương, 115 điều) thay thế cho Luật giáo dục 2005 và hiện nay vẫn còn hiệu lực. Luật giáo dục năm 2019 quy định rõ hơn về đạo đức nhà giáo thông qua việc nhấn mạnh trách nhiệm của giáo viên trong việc không ngừng trau dồi đạo đức, phẩm chất và trở thành tấm gương về đạo đức cho người học. Luật giáo dục năm 2019 cũng quy định rõ, cụ thể hơn về chuẩn mực đạo đức của nhà giáo. Đồng thời, Luật giáo dục năm 2019 cũng có những nội dung quy định mới đối với sinh viên sư phạm. Đây là cơ sở lý luận quan trọng, liên quan trực tiếp tới nội dung nghiên cứu của luận án.

5. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu

5.1. Cơ sở lý luận

Dựa trên cơ sở lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; các quan điểm của Đảng, Nhà nước; Luật giáo dục 2019 về sinh viên sư phạm và giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên sư phạm.

5.2. Phương pháp nghiên cứu

Trên cơ sở phương pháp luận của chủ nghĩa Mác - Lênin. Ngoài ra, luận án còn sử dụng các nhóm phương pháp nghiên cứu khoa học liên ngành và chuyên ngành như:

- Phương pháp phân tích - tổng hợp; Phương pháp diễn dịch, quy nạp: Để khái quát nội dung và giá trị giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh nhằm có thêm các thông tin cho mục đích nghiên cứu của luận án, được sử dụng trong tất cả các chương.

- Phương pháp logic, phương pháp lịch sử, kết hợp lịch sử - logic: Để phân tích quá trình phát triển nhận thức của các công trình khoa học nghiên cứu về giáo dục đạo đức theo tư tưởng Hồ Chí Minh và các quan điểm, đường lối của Đảng và Nhà nước về giáo dục đạo đức nhà giáo cho SVSP; đánh giá đúng bản chất của những thành tựu, hạn chế trong giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội.

- Phương pháp phỏng vấn hỏi ý kiến chuyên gia: Để có thêm các thông tin cho mục đích nghiên cứu của luận án, NCS sử dụng phương pháp này đối với Cán bộ quản lý và Đại diện Đoàn, Hội sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội, được sử dụng chủ yếu ở chương 3 để làm rõ làm rõ thực trạng giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội.

- Phương pháp quan sát sư phạm: thực hiện quan sát biểu hiện ý thức đạo đức nhà giáo trong học tập, rèn luyện, hoạt động Đoàn, Hội để đánh giá kết quả giáo dục đạo đức nhà giáo cho SVSP.

- Phương pháp so sánh, đối chiếu nhận thức và hành vi đạo đức của SVSP giữa các trường, các năm, các nhóm sinh viên nhằm đánh giá kết quả giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên.

- Phương pháp thu thập thông tin

- + Thu thập dữ liệu sơ cấp: Luận án sử dụng phương pháp điều tra xã hội học được thực hiện bằng cách khảo sát qua phiếu điều tra để thu thập các số liệu thông tin để làm rõ thêm nội dung nghiên cứu.

Luận án đã điều tra xã hội học đối với sinh viên, cán bộ giảng viên các trường sư phạm ở Hà Nội để thu thập thêm số liệu nghiên cứu về giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội. Số liệu sơ cấp được thu thập điều tra với quy mô mẫu được xác định theo công thức Slovin trong trường hợp không biết quy mô tổng thể. Cụ thể NCS thực hiện khảo sát với hai đối tượng là sinh viên và cán bộ, giảng viên.

Đối với sinh viên, quy mô mẫu mà NCS khảo sát được xác định là 384,16 (với sai số $e = 0,05$). NCS sử dụng cách thức chọn mẫu ngẫu nhiên phân tầng theo các Trường ĐHSP Hà Nội, Trường ĐHSP Hà Nội 2, Trường ĐHSP Nghệ thuật Trung

ương, Trường CĐSP Trung ương. Tuy nhiên khi thực hiện khảo sát, quy mô mẫu thực tế mà NCS thu về được là 1978 mẫu. Điều này thể hiện tính thời sự, cấp bách của đề tài luận án mà NCS lựa chọn. Do đó, NCS sử dụng số lượng mẫu theo thực tế khảo sát được để tôn trọng người khảo sát và đảm bảo tính liêm chính trong khoa học.

Đối với cán bộ, giảng viên, NCS xác định quy mô mẫu khảo sát là 106 mẫu (với sai số $e = 0,095$). Cách thức chọn mẫu NCS sử dụng là chọn ngẫu nhiên phân tầng với cán bộ, giảng viên ở Trường ĐHSP Hà Nội, Trường ĐHSP Hà Nội 2, Trường ĐHSP Nghệ thuật Trung ương, Trường CĐSP Trung ương.

Về phương pháp xử lý số liệu: Sau khi có được số liệu, NCS tiến hành tổng hợp số liệu theo các nội dung khảo sát. Sau đó xử lý số liệu bằng công cụ Excel với các hàm tính toán như: SUMIF, AVERAGE, COUNTIF,... đồng thời sử dụng các công thức tính trong kinh tế học để tính toán số liệu điều tra để phục vụ cho mục đích nghiên cứu.

Về phương pháp phân tích dữ liệu, luận án áp dụng kỹ thuật thống kê mô tả trên cơ sở các số liệu được thu thập. Sau đó thông qua các phương pháp tổng hợp, phân tích và so sánh, nghiên cứu tiến hành làm sáng tỏ thực trạng giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho SVSP của từng chủ thể trong các trường sư phạm ở Hà Nội.

Phương pháp này được sử dụng chủ yếu trong chương 3 nhằm làm rõ thực trạng giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội, từ đó làm cơ sở để đánh giá kết quả đạt được, những hạn chế tồn tại và nguyên nhân dẫn đến hạn chế đó.

+ Đối với dữ liệu thứ cấp: NCS đã thu thập thông tin từ các nguồn tài liệu bao gồm các công trình khoa học đã được công bố, số liệu thống kê từ các Báo cáo ba công khai, Báo cáo Chính trị của Đại hội Đảng bộ, Báo cáo tổng kết năm học, Báo cáo Hội nghị đại biểu viên chức và người lao động, Báo cáo tổng kết công tác Đoàn, Hội của Trường ĐHSP Hà Nội, Trường ĐHSP Hà Nội 2, Trường ĐHSP Nghệ thuật Trung ương, Trường CĐSP Trung ương.

- Phương pháp dự báo: Để có thể dự báo những yếu tố tác động đến giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội, NCS đã sử dụng phương pháp dự báo được sử dụng chủ yếu trong chương 4. NCS vận dụng tổng hợp các phương pháp như: Phương pháp lịch sử - Logic, phương pháp phân tích - tổng hợp, phương pháp so sánh, đối chiếu, phương pháp biện chứng duy vật, phương pháp điều tra xã hội học,... để nhận diện quy luật và xu hướng phát triển, từ đó dự báo những yếu tố tác động đến giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội hiện nay.

6. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn

6.1. Ý nghĩa khoa học

Luận án góp phần làm sáng tỏ nội dung giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh;

Ngoài ra luận án còn cung cấp các cứ liệu, luận chứng để các trường sư phạm ở Hà Nội, các trường sư phạm trên cả nước tham khảo khi đề ra chủ trương và xây dựng kế hoạch giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho SVSP.

6.2. Ý nghĩa thực tiễn

Luận án có thể là tài liệu tham khảo cho việc nghiên cứu, học tập tư tưởng và tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh trong các học viện, trường đại học, cao đẳng ở Việt Nam hiện nay. Luận án đề xuất phương hướng và các giải pháp giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội và các trường sư phạm trên cả nước, góp phần đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh cho sinh viên Việt Nam hiện nay.

7. Những đóng góp mới của luận án

Thứ nhất, luận án đã bổ sung, hệ thống hóa và làm rõ hơn các khái niệm cơ bản liên quan đến đề tài, bao gồm: Đạo đức nhà giáo, giáo dục đạo đức nhà giáo, tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo, giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên sư phạm.

Thứ hai, luận án đã nghiên cứu làm sâu sắc hơn nội dung giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh, qua đó khẳng định những giá trị lý luận và thực tiễn của tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục đạo đức nhà giáo.

Thứ ba, luận án đã tiến hành khảo sát, phân tích và đánh giá thực trạng giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội dưới góc nhìn tư tưởng Hồ Chí Minh từ năm 2019 đến năm 2025, chỉ ra kết quả đạt được, hạn chế và nguyên nhân.

Thứ tư, xuất phát từ những cơ sở lý luận và thực tiễn, luận án nhận diện và dự báo các yếu tố tác động đến giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội; đề xuất phương hướng, giải pháp giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội trong thời gian tới.

8. Kết cấu của luận án

Ngoài phần Mở đầu, Kết luận, Danh mục các công trình khoa học đã công bố của tác giả liên quan đến luận án, Danh mục tài liệu tham khảo và Phụ lục, luận án bao gồm 4 chương, 10 tiết.

Chương 1

TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU CÓ LIÊN QUAN TỚI ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1.1. NHỮNG CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1.1.1. Những công trình nghiên cứu về đạo đức nhà giáo

Đạo đức nhà giáo là vấn đề được nhiều nhà khoa học quan tâm và nghiên cứu. Đặc biệt khi thế giới bước vào nền văn minh trí tuệ nhân tạo dưới ảnh hưởng của cuộc cách mạng khoa học công nghệ, xu thế toàn cầu hóa thì vấn đề đạo đức nhà giáo lại càng được coi trọng.

Tác phẩm “*Teaching with Integrity: The Ethics of Higher Education Practice*” (Giảng dạy với sự chính trực: Đạo đức của thực hành giáo dục đại học) của Bruce Macfarlane; Cuốn sách “*The Ethics of teacher*” (Đạo đức của giáo viên), Kenneth A. Strike và Jonas F. Soltis; Tác phẩm “*Professional Ethics in Education: An*

Interdisciplinary Approach to Teacher Ethics” (Đạo đức nghề nghiệp trong giáo dục: Một cách tiếp cận liên ngành đối với đạo đức của giáo viên) của Patrick Keeney; tác phẩm *“Ethics and the Good Teacher: Character in the Professional Domain”* (Đạo đức và Người giáo viên giỏi: Nhân cách trong lĩnh vực nghề nghiệp) của Andrew Peterson và James Arthur; Cuốn sách *“Ethics for Teachers and Middle Leaders: A Practical Guide”* (Đạo đức cho giáo viên và lãnh đạo cấp trung: Hướng dẫn thực tế) của Trevor Kerry.

Ở Việt Nam, đạo đức nhà giáo là vấn đề được xã hội quan tâm, nên có nhiều nhà khoa học với những công trình nghiên cứu về vấn đề này, cụ thể:

Cuốn sách *“Về vấn đề giáo dục - đào tạo”* của Phạm Văn Đồng; Phạm Minh Hạc trong cuốn sách *“Về phát triển toàn diện con người thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa”*; cuốn sách *“Triết học giáo dục Việt Nam”* của nhà nghiên cứu Thái Duy Tuyên; Phạm Văn Hiếu với bài viết: *“Tu dưỡng và rèn luyện phẩm chất đạo đức nghề nghiệp - Hạt nhân của nhân cách nhà giáo”*... Có thể khẳng định, với các góc độ tiếp cận khác nhau, những công trình, bài viết nói trên đã đề cập về đạo đức nhà giáo trên nhiều khía cạnh. Đây là những công trình nghiên cứu tổng hợp, mang đến những nhận định khái quát về đạo đức nhà giáo. Điểm thống nhất cơ bản của các công trình nghiên cứu này là đều quan niệm đạo đức nhà giáo là một bộ phận quan trọng cấu thành nên nhân cách của nhà giáo. Nâng cao đạo đức nhà giáo cho đội ngũ nhà giáo được coi là một trong những biện pháp quan trọng góp phần vào sự phát triển giáo dục Việt Nam hiện nay. Vì vậy, đã có rất nhiều công trình của các nhà nghiên cứu về đạo đức nhà giáo. Tuy nhiên, chưa có một công trình nào nghiên cứu một cách hệ thống, đầy đủ về vấn đề giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho SVSP.

1.1.2. Những công trình nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo

Tác giả Nguyễn Thị Kim Dung với cuốn sách *“Bác Hồ với sự nghiệp giáo dục và đào tạo”*; Cuốn sách *“Hồ Chí Minh về giáo dục và đào tạo”*; cuốn sách *“Tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục”* của tác giả Đặng Quốc Bảo; Cuốn sách *“Tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục và đào tạo”* của Phạm Ngọc Anh - Nguyễn Thị Kim Dung (đồng chủ biên); Cuốn *“Tư tưởng Hồ Chí Minh về người thầy và việc xây dựng đội ngũ giảng viên đại học hiện nay”*; Công trình *“Bách Khoa thư Hồ Chí Minh, Tập 1, Hồ Chí Minh với Giáo dục - Đào tạo”* do Phan Ngọc Liên và Nguyễn An biên soạn; cuốn sách *“Tìm hiểu tư tưởng giáo dục của Chủ tịch Hồ Chí Minh”* của Phạm Minh Hạc; Cuốn sách *“Tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục”* của Lê Văn Yên; Luận án *“Xây dựng đội ngũ giảng viên các trường đại học ở Tây Nguyên hiện nay theo tư tưởng Hồ Chí Minh”* của tác giả Nguyễn Minh Hải; Lương Gia Ban trong bài viết *“Tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục và đào tạo”*; Tác giả Ngô Văn Hà với *“Quan điểm Hồ Chí Minh về đạo đức của người thầy giáo”*; Hà Thị Thùy Dương với bài *“Từ lời dạy của Bác đến chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp của người giảng viên”*; Bài viết *“Vai trò của đoàn kết, mô phạm và gương mẫu trong nhân cách người giáo viên”* của tác giả Bùi Văn Mạnh, Bùi Mạnh Phong; Bài viết *“Tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục”* của Phạm Minh Hạc; Tác giả Nguyễn Đăng Tiến, trong bài *“Hồ Chủ tịch và vấn đề xây dựng đội ngũ giáo viên”*; Hoàng Trang với bài viết *“Tư tưởng Hồ Chí*

Minh về giáo dục - những nội dung cơ bản"; Vũ Văn Gầu, Nguyễn Anh Quốc với bài viết: *"Tur tưởng Hồ Chí Minh với sự nghiệp phát triển giáo dục"*; Bài viết *"Bồi dưỡng, rèn luyện phẩm chất đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh"* của hai tác giả Nguyễn Bá Hùng, Định Kỳ; Bài viết *"Xây dựng đạo đức nghề nghiệp cho đội ngũ nhà giáo quân đội theo tư tưởng Hồ Chí Minh"* của Phạm Nguyễn Ngọc Anh; Tác giả Đỗ Thanh Hải với bài viết *"Học tập và làm theo tám gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh với việc xây dựng đội ngũ nhà giáo Việt Nam giai đoạn hiện nay"* và *"Nâng cao đạo đức nghề nghiệp nhà giáo trong các nhà trường của quân đội nhân dân Việt Nam"*; Tác giả Phạm Thị Loan trong bài *"Tur tưởng Hồ Chí Minh về đội ngũ giáo viên và vận dụng trong công tác xây dựng đội ngũ giáo viên mầm non"*; Cuốn sách *"Vấn đề giáo viên - Những nghiên cứu lí luận và thực tiễn"* của tác giả Trần Bá Hoàn;

Công trình *"Tur tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục với vấn đề đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục Việt Nam hiện nay"* của Lý Việt Quang và các cộng sự; luận án của tác giả Đinh Quang Thành *"Xây dựng đội ngũ giảng viên trong thời kỳ đổi mới theo tư tưởng Hồ Chí Minh"*; bài viết *"Vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo trong đào tạo giáo viên trong quân đội hiện nay"* tác giả Nguyễn Bá Hùng, Định Kỳ; tác giả Nguyễn Thị Thu Hà với bài viết *"Những giải pháp chủ yếu để nâng cao đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh"*; Bài viết *"Xây dựng đội ngũ nhà giáo vì sự phát triển kinh tế tri thức ở Việt Nam hiện nay"* của Lê Thị Thu Huyền; Nguyễn Văn Ty với bài *"Nâng cao đạo đức nghề nghiệp của nhà giáo trong tình hình hiện nay"*; Bài viết *"Rèn luyện nhân cách nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh trong giai đoạn hiện nay"* của tác giả Nguyễn Văn Công.

1.1.3. Nghiên cứu giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên sư phạm theo tư tưởng Hồ Chí Minh

Cuốn sách *"Giáo dục lối sống cho sinh viên Việt Nam hiện nay theo tư tưởng và tám gương đạo đức Hồ Chí Minh"* của Doãn Thị Chín, Lê Thị Thảo; Công trình *"Tìm hiểu tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục thanh niên"* của Văn Tùng; cuốn sách *"Tur tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục thanh niên"* của Đoàn Nam Đàn; cuốn *"Tur tưởng Hồ Chí Minh về bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau"* của tác giả Trần Quý Nhơn; Luận án Triết học về *"Giáo dục đạo đức cho thanh niên, học sinh theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở nước ta hiện nay"* của Trần Minh Đoàn; Đề tài *"Phương thức giáo dục tư tưởng Hồ Chí Minh cho thanh niên, thiếu niên"* do Phạm Hồng Chương làm chủ nhiệm. Tác giả Hoàng Anh, trong công trình *"Giáo dục với việc hình thành và phát triển nhân cách sinh viên"*; Trong Đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ với nhan đề *"Vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục đạo đức cách mạng cho sinh viên ở trường đại học Vinh hiện nay"* của Thái Bình Dương; Luận án tiến sĩ *"Giáo dục đạo đức Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường đại học, cao đẳng vùng Tây Bắc trong dạy học môn Tur tưởng Hồ Chí Minh"* của Lê Thị Vân Anh; Công trình *"Tur tưởng Hồ Chí Minh: Một số chuyên đề lý luận và thực tiễn"* của Nguyễn Ngọc Khá, Nguyễn Huỳnh Bích Phương; Hoàng Anh và các cộng sự với công trình *"Tur tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục và vận dụng vào đào tạo đại học hiện nay"*; *"Toàn cầu hóa đến đạo đức sinh viên hiện nay"* của tác giả Võ Minh Tuấn; bài viết *"Giáo dục đạo*

đức nghề nghiệp trong kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế” của tác giả Nguyễn Huy Phòng; Nguyễn Thanh Bình với bài: “*Kinh tế thị trường và đạo đức người thầy hiện nay*”; bài viết “*Một số giải pháp giáo dục đạo đức cho thanh niên-sinh viên dưới ánh sáng tư tưởng Hồ Chí Minh*” của Nguyễn Thị Bích Thảo.

Như vậy, các công trình nghiên cứu về giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh có sự thống nhất ở một số điểm sau đây: Hồ Chí Minh rất chú trọng công tác giáo dục đạo đức nhà giáo; ý nghĩa của việc giáo dục đạo đức nhà giáo; nội dung giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh còn có nhiều cách tiếp cận khác nhau, nhưng về cơ bản là thống nhất những phẩm chất cần giáo dục: yêu nước, trung thành với Tổ quốc, phụng sự nhân dân, cần kiệm liêm chính, chí công vô tư, yêu trò, yêu nghề,...; phương pháp giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh có phương pháp linh hoạt trong giáo dục phù hợp với thực tiễn.

1.2. KHÁI QUÁT VỀ TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ LUẬN ÁN TIẾP TỤC GIẢI QUYẾT

1.2.1. Những vấn đề đã được nghiên cứu

** Về nội dung:*

Tổng quan các công trình nghiên cứu có liên quan đến đề tài luận án đã chỉ ra những vấn đề tổng quát, nhưng khá sáng rõ về đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh; vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo vào giáo dục đạo đức nhà giáo cho SVSP. Cụ thể:

Thứ nhất, kết quả nghiên cứu về tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo.

Các công trình nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo trong cho đến nay rất đa dạng, phong phú. Trong đó, một số công trình đã tập trung nghiên cứu cơ bản, có hệ thống về nội dung cơ bản, giá trị của tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo, qua đó đã làm rõ khái niệm, nội dung của đạo đức nhà giáo trong tư tưởng Hồ Chí Minh và giá trị, ý nghĩa của đạo đức nhà giáo đối với giáo dục Việt Nam. Tuy cách tiếp cận có thể khác nhau, nhưng các công trình nêu trên đều có sự thống nhất khi nhận định tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo là một chỉnh thể, bao gồm: *hệ thống quy tắc, chuẩn mực phản ánh tính đặc thù của hoạt động sư phạm nhằm đánh giá, điều chỉnh thái độ, hành vi của nhà giáo cho phù hợp với yêu cầu của nghề giáo.*

Thứ hai, kết quả nghiên cứu về vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo vào giáo dục đạo đức nhà giáo cho SVSP.

Cho đến thời điểm hiện tại, đã có một số công trình nghiên cứu sự vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo vào thực tiễn xây dựng và bồi dưỡng đội ngũ nhà giáo Việt Nam hiện nay nhằm đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ của giáo dục Việt Nam trong giai đoạn mới. Các công trình được đề cập trên đây đã đưa ra những định hướng, giải pháp vận dụng những chỉ dẫn của Hồ Chí Minh về phương pháp giáo dục và bồi dưỡng đạo đức nhà giáo vào giáo dục, bồi dưỡng, rèn luyện đạo đức, nhân cách, phong cách làm việc của đội ngũ nhà giáo. Tuy nhiên, rất ít công trình đề cập đến vấn đề vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh vào giáo dục đạo đức nhà giáo cho SVSP, đặc biệt chưa có công trình nghiên cứu nào đề cập trực diện vấn đề giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội.

Như vậy, dưới nhiều góc độ nghiên cứu khác nhau, những công trình nghiên cứu được công bố nêu trên đã giải quyết được một số vấn đề lý luận, thực tiễn về đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh và vận dụng những tư tưởng đó của Hồ Chí Minh vào việc xây dựng đạo đức nhà giáo cho đội ngũ nhà giáo hiện nay. Nhưng chưa có công trình nào đi sâu nghiên cứu, luận giải về vấn đề giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội hiện nay. Vì vậy, kết quả nghiên cứu của đề tài luận án sẽ bổ sung những kết quả các công trình trước đó. Đề tài là công trình có ý nghĩa về lý luận và thực tiễn trong vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh hiện nay.

** Về tư liệu:*

Các công trình trên đã cung cấp nguồn tư liệu đáng tin cậy, phong phú, đa dạng về đạo đức nhà giáo và giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh, tạo nên bức tranh sinh động, nhiều mặt về vấn đề giáo dục đạo đức nhà giáo. Từ đó, giúp cho việc nghiên cứu về giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho SVSP đảm bảo tính khoa học và thực tiễn.

** Về phương pháp:*

Các công trình trên đã cung cấp những phương pháp nghiên cứu khoa học (phương pháp lịch sử, phương pháp logic, phân tích, tổng hợp, thống kê...) khi nghiên cứu về việc giáo dục đạo đức nhà giáo cho SVSP.

Như vậy, vấn đề vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo trong xây dựng đội ngũ nhà giáo đã được một số nhà khoa học nghiên cứu và luận giải ở những góc độ tiếp cận và phương pháp khác nhau. Các công trình được đề cập ở trên đã khai thác những giá trị tư tưởng và tấm gương đạo đức nhà giáo Hồ Chí Minh để đưa ra những định hướng và những giải pháp cơ bản trong xây dựng đội ngũ nhà giáo. Tuy nhiên, vấn đề giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội vẫn còn là mảng trống, cần được đầu tư công phu, nghiêm túc ở cả phương diện lý luận và thực tiễn.

1.2.2. Những vấn đề đặt ra luận án tập cần tiếp tục giải quyết

Tổng quan các công trình nghiên cứu có liên quan đến đề tài luận án cho thấy, đã có nhiều công trình khoa học đề cập đến phương pháp tiếp cận và một số khía cạnh cụ thể của đề tài luận án, gợi mở nhiều vấn đề cần tiếp tục đi sâu nghiên cứu. Đây là những cơ sở khoa học và thực tiễn quan trọng để NCS tiếp thu, vận dụng vào nghiên cứu, triển khai luận án.

Từ việc xem xét, đánh giá kết quả các công trình nghiên cứu đã giải quyết, đề tài luận án “*Giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội hiện nay*” cần tập trung nghiên cứu để giải quyết những vấn đề căn bản sau:

- *Về lý luận:* Đi sâu làm rõ các khái niệm công cụ có liên quan để phục vụ nghiên cứu đề tài; tập trung làm rõ những vấn đề lý luận về giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho SVSP, bao gồm: khái niệm, vai trò, chủ thể, đối tượng, nội dung, phương hướng và giải pháp giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho SVSP.

- *Về thực tiễn*: Tập trung đánh giá toàn diện, chính xác thực trạng giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội trong thời gian qua, chỉ rõ những ưu điểm, hạn chế và nguyên nhân của nó, trên cơ sở đó xác định những vấn đề đặt ra từ thực tiễn hoạt động giáo dục, làm cơ sở nghiên cứu các phương hướng giải quyết.

- *Về phương hướng*: Đề xuất phương hướng giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội bám sát theo đường lối, chủ trương của Đảng và chính sách pháp luật của Nhà nước, tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục đạo đức nhà giáo, cũng như xu thế phát triển của giáo dục Việt Nam, phù hợp với đặc điểm đối tượng và điều kiện, tình hình thực tiễn của các trường sư phạm ở Hà Nội.

- *Về giải pháp*: Đề xuất được những giải pháp cơ bản vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh vào giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội, bảo đảm tính khả thi, phù hợp với đặc điểm đối tượng và điều kiện, tình hình thực tiễn của từng trường.

Tiểu kết chương 1

Tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo là một bộ phận quan trọng trong hệ thống tư tưởng về GD&ĐT của Người. Đó là hệ thống các quy tắc, chuẩn mực phản ánh tính đặc thù của hoạt động dạy học, quy định thái độ, hành vi ứng xử của nhà giáo trong đời sống xã hội phù hợp với yêu cầu của nghề sư phạm.

Tổng quan tình hình nghiên cứu có liên quan cho thấy, tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo đã được nhiều nhà khoa học nghiên cứu. Các công trình của các học giả, nhà nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo, dưới các góc độ tiếp cận và các phương pháp nghiên cứu của các ngành khoa học khác nhau, qua đó đã làm rõ một số vấn đề về khái niệm, nội dung, đặc trưng, giá trị của tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo.

Hiện nay, việc nghiên cứu giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho SVSP, tuy đã có một số công trình nghiên cứu về sự vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo vào xây dựng, bồi dưỡng cho đội ngũ nhà giáo. Những công trình này đã đưa ra được những định hướng và giải pháp chung, làm cơ sở nghiên cứu, vận dụng “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” trong ngành giáo dục hiện nay. Nhưng cho đến nay, rất ít công trình nào đi sâu nghiên cứu một cách hệ thống, toàn diện về vấn đề giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho SVSP. Đặc biệt là chưa công trình nào nghiên cứu về giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội hiện nay.

Vì thế, việc nghiên cứu và đánh giá những kết quả nghiên cứu đã được các công trình khoa học giải quyết là yêu cầu rất quan trọng để NCS tiếp thu, kế thừa và phát triển những kết quả đã nghiên cứu và xác định đúng những vấn đề cần tiếp tục đi sâu nghiên cứu, giải quyết để hoàn thành các nhiệm vụ mà đề tài luận án đặt ra.

Chương 2

GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC NHÀ GIÁO THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH CHO SINH VIÊN CÁC TRƯỜNG SƯ PHẠM - NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN

2.1. MỘT SỐ KHÁI NIỆM CƠ BẢN

2.1.1. Đạo đức nhà giáo

Đạo đức nhà giáo là toàn bộ những quy tắc, giá trị và chuẩn mực đạo đức, quy định thái độ, hành vi của nhà giáo trong quan hệ với học sinh, đồng nghiệp, các cá nhân, tập thể và xã hội.

2.1.2. Giáo dục đạo đức nhà giáo

Giáo dục đạo đức nhà giáo là quá trình chủ thể giáo dục tác động có mục đích đến đối tượng giáo dục nhằm hình thành cho họ ý thức, tình cảm, niềm tin, lý tưởng đạo đức nhà giáo cao đẹp. Những yếu tố này cần phải được biểu hiện qua hành vi đạo đức trong thực tiễn. Thông qua giáo dục đạo đức nhà giáo, đối tượng giáo dục nhận thức đầy đủ, đúng đắn hơn về các chuẩn mực, quy tắc đạo đức nhà giáo, từ đó điều chỉnh hành vi phù hợp với yêu cầu của nghề nghiệp và xã hội.

2.1.3. Tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo

Tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo được hiểu là hệ thống các quy tắc, chuẩn mực phản ánh tính đặc thù của hoạt động dạy học, quy định thái độ, hành vi ứng xử của nhà giáo trong đời sống xã hội sao cho phù hợp với yêu cầu của nghề sư phạm.

2.1.4. Tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục đạo đức nhà giáo

Tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục đạo đức nhà giáo là hệ thống quan điểm của Người về vai trò của đạo đức nhà giáo, nội dung và phương pháp giáo dục đạo đức nhà giáo với mục tiêu giúp nhà giáo nâng cao nhận thức về đạo đức nhà giáo, từ đó điều chỉnh thái độ, hành vi sao cho phù hợp với yêu cầu của nghề giáo và xã hội, xứng đáng với sứ mệnh “trồng người”.

2.1.5. Giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên sư phạm

Giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho SVSP là quá trình tác động đến đối tượng giáo dục thông qua tư tưởng và tấm gương đạo đức nhà giáo của Hồ Chí Minh, nhằm hình thành trong SVSP ý thức, tình cảm tích cực, niềm tin, lý tưởng đạo đức nhà giáo cao đẹp. Những yếu tố này cần phải được thể hiện qua hành vi đạo đức của SVSP trong học tập và thực tiễn cuộc sống phù hợp với yêu cầu của nghề nghiệp và yêu cầu của xã hội.

2.2. TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC NHÀ GIÁO

2.2.1. Vai trò của đạo đức nhà giáo

Hồ Chí Minh nhận thấy vai trò to lớn của đạo đức nhà giáo. Đạo đức nhà giáo giúp nhà giáo hoàn thành được sứ mệnh lịch sử của mình đối với sự tiến bộ của giáo dục và sự phát triển của đất nước.

Một là, đạo đức nhà giáo là cái gốc, là nền tảng của nhà giáo

Hai là, đạo đức nhà giáo là nhân tố tạo nên uy tín của nhà giáo, tạo nên sức hấp dẫn của nền giáo dục mới

2.2.2. Chủ thể giáo dục đạo đức nhà giáo

Theo Hồ Chí Minh, giáo dục là sự nghiệp của toàn dân, vì vậy giáo dục đạo đức nhà giáo cũng phải có sự phối hợp, tham gia của toàn Đảng, toàn dân, nhà trường và bản thân nhà giáo. Vì vậy, Đảng đóng vai trò lãnh đạo, Nhà nước giữ vai trò chủ đạo, định hướng chiến lược và đảm bảo nguồn lực cho giáo dục đạo đức nhà giáo thông qua việc xây dựng hệ thống pháp luật, ban hành chính sách đãi ngộ, hỗ trợ đào tạo đội ngũ nhà giáo. Ngoài các tổ chức đoàn thể trong nhà trường, gia đình, xã hội thì nhà giáo cũng đóng vai trò là chủ thể tự giáo dục.

2.2.3. Nội dung giáo dục đạo đức nhà giáo

Tư tưởng của Hồ Chí Minh về giáo dục đạo đức nhà giáo là sự kế thừa và phát triển truyền thống hiếu học và truyền thống “tôn sư trọng đạo” của dân tộc Việt Nam. Hồ Chí Minh đã dựa trên cơ sở đạo đức nói chung, Người đã nhấn mạnh một số nội dung giáo dục đạo đức nhà giáo cơ bản sau:

2.2.3.1. Đối với Tổ quốc, với nhân dân

Thứ nhất, nhà giáo phải tuyệt đối trung thành với Tổ quốc

Theo Hồ Chí Minh, đạo đức nhà giáo là nhà giáo phải là những người lấy việc phục vụ nhân dân, phụng sự Tổ quốc làm mục tiêu phấn đấu suốt đời. Nhiệm vụ của nhà giáo là góp phần giáo dục ra các thế hệ trẻ cho cách mạng, vì vậy nếu như nhà giáo không thật sự thấm nhuần đạo đức cách mạng, sẵn sàng dạy và học để phục vụ Tổ quốc, phục vụ nhân dân thì khó có thể hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ mà nhân dân giao phó.

Thứ hai, nhà giáo phải kính trọng, tin vào sức mạnh của nhân dân, học hỏi và phục vụ nhân dân

Hồ Chí Minh luôn nhắc nhở, mối quan hệ bao trùm nhất là mối quan hệ giữa con người với Tổ quốc, với nhân dân và nhà giáo cũng không nằm ngoài mối quan hệ đó; nhà giáo phải biết kính trọng, tin yêu và tin vào sức mạnh của nhân dân. Người yêu cầu:

Một là, nhà giáo phải biết kính trọng, tin vào sức mạnh của nhân dân.

Hai là, nhà giáo phải biết học hỏi từ nhân dân.

Ba là, nhà giáo phải hết lòng phục vụ nhân dân.

2.2.3.2. Đối với mình

Đức tính cần, kiệm, liêm, chính của nhà giáo

Hồ Chí Minh nhấn mạnh, đạo đức là gốc của người cách mạng. Người cách mạng phải nhận thức sâu sắc và thực hành đức cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư. Nhà giáo càng cần phải thực hiện những chuẩn mực đạo đức nói trên, có vậy mới làm gương cho học trò noi theo.

Tinh thần khiêm tốn và say mê học tập của nhà giáo

Nhà giáo cần có tinh thần khiêm tốn và cầu thị, thường xuyên học tập, nâng cao năng lực công tác, bồi dưỡng tri thức: “Học ở trường, học ở sách vở, học lẫn nhau và học nhân dân” nhằm đáp ứng với nhu cầu của nghề nghiệp và sự phát triển của xã hội.

2.2.3.3. Đối với học trò, với đồng nghiệp

Thứ nhất, nhà giáo phải yêu thương học trò

Một yêu cầu đặc biệt đối với phẩm chất đạo đức của nhà giáo đó là phải có lòng yêu thương con người, phải có tâm với nghề. Đối với nhà giáo, lòng yêu thương con người trước hết được thể hiện ở lòng yêu thương học sinh như chính con em ruột thịt của mình, không thiên tư, thiên vị.

Thứ hai, nhà giáo phải đoàn kết và yêu thương đồng nghiệp

Hồ Chí Minh yêu cầu nhà giáo cần phải tôn trọng và đoàn kết với đồng nghiệp. Nhà giáo cần nhận thức rõ giá trị của sự đoàn kết, khi đoàn kết nó sẽ tạo ra môi trường lành mạnh, phát huy được tối đa năng lực cá nhân và sức mạnh của tập thể.

2.2.3.4. Đối với nghề nghiệp

Thứ nhất, nhà giáo phải yêu nghề

Nghề giáo là một nghề lao động trí óc đặc thù, đòi hỏi phải có thời gian, bỏ nhiều công sức, nhưng không phải là nghề có thu nhập cao. Vì vậy, nếu không có tình yêu với nghề thì nhà giáo dễ bị dao động trước những khó khăn, cám dỗ của xã hội. Yêu nghề là cơ sở để nhà giáo toàn tâm, toàn ý với công việc, là động lực to lớn để nhà giáo vươn lên, để góp phần đưa sự nghiệp giáo dục nước nhà phát triển.

Thứ hai, tính gương mẫu của Nhà giáo

Nhà giáo phải gương mẫu về mọi mặt: trong thực hiện đường lối, chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước. Nhà giáo có ý thức về sự gương mẫu của mình tức là đang tự hoàn thiện mình. Nhà giáo phải là tấm gương tốt về rèn luyện đạo đức và tự học, đánh giá kết quả của người học phải khách quan, công bằng, không thiên vị, riêng tư. Nhà giáo cần phải không ngừng nâng cao năng lực chuyên môn, đi đầu về tự học, tự nghiên cứu để đáp ứng với yêu cầu ngày càng cao của nghề nghiệp và xã hội.

Thứ ba, đức tính tận tụy, trung thực và công bằng của nhà giáo

Tinh thần tận tụy của nhà giáo thể hiện ở chỗ dù khó khăn, gian khổ đến mấy, thậm chí là phải hi sinh nhiều thứ nhưng vẫn có trách nhiệm với công việc, với xã hội, phải thi đua dạy tốt. Bên cạnh đó, nhà giáo phải là tấm gương sáng về sự trung thực và công bằng, đánh giá kết quả của người học phải khách quan, công bằng, không thiên vị, riêng tư để có được niềm tin, sự kính trọng và quý mến từ người học.

2.2.4. Phương pháp giáo dục đạo đức nhà giáo

2.2.4.1. Tăng cường giáo dục kết hợp tuyên truyền, vận động thực hành đạo đức nhà giáo

Tăng cường giáo dục kết hợp với tuyên truyền, vận động là một phương pháp hiệu quả để giáo dục đạo đức nhà giáo. Mục đích của việc này là khơi dậy ý thức tự học, tự rèn luyện, tự tu dưỡng đạo đức, tinh thần thi đua dạy tốt của nhà giáo.

2.2.4.2. Kết hợp giữa nhà trường, gia đình và xã hội trong giáo dục đạo đức nhà giáo

Giáo dục đạo đức nhà giáo là sự nghiệp của quần chúng, là trách nhiệm của toàn xã hội, mà trước hết thuộc về các cấp ủy Đảng, Chính quyền và các tổ chức đoàn thể. Hồ Chí Minh rất đề cao sự kết hợp giáo dục giữa nhà trường, gia đình và xã hội đối với sự nghiệp giáo dục. Người nhấn mạnh rằng chỉ khi cả nhà trường, gia đình và xã hội thay nhau quản lý thì hiệu quả của sự nghiệp GD&ĐT mới tốt.

2.2.4.3. Kết hợp giữa học đi đôi với hành, nêu gương về đạo đức trong giáo dục đạo đức nhà giáo

Tư tưởng đạo đức Hồ Chí Minh là đạo đức trong hành động, lấy hiệu quả thực tế làm thước đo. Chính vì vậy, Người yêu cầu đối với nhà giáo phải luôn đặt đạo đức nhà giáo bên cạnh năng lực chuyên môn, lời nói của nhà giáo phải đi liền với hành động cụ thể trong cuộc sống, trong công việc, trong mối quan hệ với học trò với đồng nghiệp và với phụ huynh học sinh của nhà giáo phải thấy được hiệu quả trong thực tế. *Nêu gương về đạo đức* là một nét đẹp của truyền thống văn hóa phương Đông. Nói đi đôi với làm phải gắn liền với nêu gương về đạo đức.

2.2.4.4. Phát huy tính tích cực, chủ động học tập và rèn luyện đạo đức nhà giáo của đối tượng giáo dục

Để phát huy được ý thức, khả năng tự học, Người yêu cầu nhà giáo trong quá trình dạy học phải phát huy tính tích cực, chủ động của họ, tạo cho họ ý thức tự mình tiếp cận chân lý, phát huy hết tiềm năng và tính sáng tạo trong quá trình học... Đồng thời, phải tùy theo điều kiện, hoàn cảnh mà thực hiện từng bước và từng mức độ công việc học tập, trước hết phải nắm cho được những vấn đề cơ bản. Phải học tập với thái độ nghiêm túc, khiêm tốn, thật thà, không giấu dốt.

2.2.4.5. Kết hợp giữa xây dựng đạo đức nhà giáo và chống các biểu hiện trái với đạo đức nhà giáo, chống “chủ nghĩa cá nhân”

Cùng với việc xây dựng đạo đức nhà giáo, bồi dưỡng những phẩm chất tốt đẹp, nhất thiết phải chống lại những biểu hiện phi đạo đức nhà giáo, sai trái, xấu xa, trái với những yêu cầu của đạo đức nhà giáo, chống lại những biểu hiện của “chủ nghĩa cá nhân” trong nghề giáo. Xây đi đôi với chống là muốn xây phải chống, chống nhằm mục đích xây. Muốn xây dựng đạo đức nhà giáo thì phải chống chủ nghĩa cá nhân trong nghề giáo.

2.2.4.6. Giáo dục đạo đức nhà giáo bằng đẩy mạnh các phong trào thi đua

Thi đua là một hoạt động có tổ chức, được tập thể và cá nhân tham gia trên tinh thần tự nguyện nhằm đạt được những thành tích tốt trong công việc và cuộc sống. Thi đua tạo ra môi trường và động lực cho các tập thể, cá nhân có cơ hội để phát triển. Hoạt động thi đua được diễn ra trong mọi lĩnh vực, mọi ngành nghề khác nhau trong xã hội. Hồ Chí Minh yêu cầu giáo dục cũng phải gắn với thi đua: “Trong phong trào toàn dân thi đua, chắc rằng ở trường cũng thi đua. Thầy thi đua dạy, trò thi đua học”

2.3. GIÁ TRỊ TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC NHÀ GIÁO

2.3.1. Giá trị lý luận

2.3.1.1. Tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục đạo đức nhà giáo là sự vận dụng sáng tạo, phát triển truyền thống dân tộc, tinh hoa tư tưởng giáo dục phương Đông, phương Tây và chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện cụ thể của Việt Nam

2.3.1.2. Tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục đạo đức nhà giáo là cơ sở lý luận để xây dựng những chuẩn mực đạo đức nhà giáo cho đội ngũ nhà giáo Việt Nam qua các thời kỳ

2.3.2. Giá trị thực tiễn

2.3.2.1. Tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục đạo đức nhà giáo đã góp phần đào tạo ra đội ngũ nhà giáo đủ phẩm chất và năng lực đáp ứng yêu cầu của xã hội

2.3.2.2. Tư tưởng và tấm gương Hồ Chí Minh về giáo dục đạo đức nhà giáo là những “giá trị chuẩn mực” để sinh viên sư phạm học tập và rèn luyện hoàn thiện phẩm chất đáp ứng yêu cầu của nghề nghiệp

Tiểu kết chương 2

Tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục đạo đức nhà giáo ngắn gọn nhưng toàn diện và sâu sắc. Qua đó thể hiện thế giới quan và phương pháp luận khoa học đặc sắc của Người. Nó vừa là kết tinh nhiều giá trị trong đạo đức, văn hóa truyền thống của dân tộc, vừa phản ánh được thời đại và đậm chất riêng của nhà tư tưởng, nhà giáo Hồ Chí Minh.

Việt Nam đang bước vào kỷ nguyên phát triển mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. Giáo dục đóng một vai trò trụ cột góp phần vào sự phát triển của đất nước. Bởi vậy, muốn giáo dục phát triển thì phải GD&ĐT ra đội ngũ nhà giáo có đủ phẩm chất và năng lực chuyên môn. Từ những di huấn và lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh về giáo dục đạo đức nhà giáo đặt trong bối cảnh giáo dục hiện đại ngày nay, chúng ta càng thấy rõ:

Thứ nhất, giáo dục đạo đức nhà giáo phải được đặt vào vị trí trung tâm trong việc GD&ĐT ra đội ngũ nhà giáo. Thậm chí, phải coi đây là vấn đề then chốt, tiên quyết, quyết định đối với chất lượng của đội ngũ nhà giáo.

Thứ hai, giáo dục đạo đức nhà giáo phải thực sự là phương thức tạo ra uy tín và sức mạnh của nền giáo dục mới. Vì vậy, mục tiêu, nội dung và phương pháp giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh phải xuất phát từ yêu cầu của thực tiễn; kế thừa và phát triển sáng tạo những giá trị truyền thống tốt đẹp, tinh hoa nhân loại. Đây là nhiệm vụ của toàn Đảng, toàn dân.

Thứ ba, giáo dục đạo đức nhà giáo phải chú trọng tự giáo dục và rèn luyện. Giáo dục đạo đức nhà giáo không chỉ phát huy những điểm tốt sẵn có, hình thành những phẩm chất đạo đức nhà giáo mà còn phải biết kiến tạo năng lực và tạo cơ hội cho nhà giáo có thể tự học và rèn luyện đạo đức suốt đời.

Tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục đạo đức nhà giáo có giá trị lý luận và thực tiễn to lớn. Những tư tưởng đó vẫn vẹn nguyên ý nghĩa cả trong hiện tại và tương lai, tiếp tục soi đường cho sự nghiệp đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục hiện nay.

Chương 3

**THỰC TRẠNG GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC NHÀ GIÁO
THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH CHO SINH VIÊN CÁC TRƯỜNG
SƯ PHẠM Ở HÀ NỘI HIỆN NAY VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA**

3.1. KHÁI QUÁT CÁC TRƯỜNG VÀ ĐẶC ĐIỂM SINH VIÊN CỦA CÁC TRƯỜNG SƯ PHẠM Ở HÀ NỘI

3.1.1. Khái quát về các trường sư phạm ở Hà Nội

Với vị trí trung tâm và vai trò chiến lược về chính trị, quân sự, kinh tế, văn hóa, giáo dục của Thủ đô Hà Nội, nên đây cũng là nơi tập trung của rất nhiều trường đại học, cao đẳng lớn của cả nước, đặc biệt là các trường sư phạm trọng điểm của nước ta. Trên địa bàn Hà Nội hiện nay có các trường sư phạm lớn như: Trường ĐHSP Hà

Nội, Trường ĐHSP Hà Nội 2, Trường ĐHSP Nghệ thuật Trung ương, Trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương.

3.1.2. Đặc điểm sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội

- Sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội là một bộ phận của sinh viên cả nước, vậy nên họ cũng có những đặc điểm chung của sinh viên trên cả nước và có những đặc điểm riêng sau đây:

- Sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội phần lớn là những người học các ngành sư phạm với đặc thù chung là được đào tạo để trở thành nhà giáo.

- Sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội chủ yếu là những bạn trẻ, mặt khác phần lớn SVSP là nữ, họ có tình yêu lớn đối với nghề giáo.

- Sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội được học tập và rèn luyện trong những ngôi trường sư phạm có bề dày lịch sử.

- Sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội trong xét tuyển đầu vào các ngành sư phạm phải đáp ứng điều kiện kết quả rèn luyện/hạnh kiểm của họ trong ba năm học lớp 10,11,12 phải đạt từ loại khá trở lên.

- Sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội, trong quá trình học tập theo chương trình đào tạo của nhà trường, họ được học các học phần liên quan đến quan hệ giữa con người với con người như: Tâm lý, Giáo dục học, Đạo đức nghề nghiệp, Thực hành sư phạm; Kiến tập, Thực tập sư phạm tại các cơ sở giáo dục, là điều kiện cho họ được làm quen và thực hành công việc của nhà giáo. Khi tốt nghiệp, sinh viên phải đáp ứng được những yêu cầu chuẩn đầu ra của chương trình đào tạo ngành sư phạm, trong đó có chuẩn đầu ra về đạo đức.

- Sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội nhận được sự quan tâm lớn của Đảng và Nhà nước, tạo điều kiện học tập và gắn bó với nghề giáo thông qua các chính sách hỗ trợ như: học bổng khuyến học, học bổng học tập, Nghị định 116/2020/NĐ-CP về chính sách hỗ trợ học phí, chi phí sinh hoạt cho SVSP.

- Sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội có năng lực tư duy và nhận thức nhất định cũng như trang bị cho mình thế giới quan khoa học, phương pháp luận khoa học, có hiểu biết, kiến thức nhất định về lĩnh vực văn hóa đời sống, pháp luật.

- Sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội có tinh thần hiếu học, ham học hỏi, say mê nghiên cứu khoa học, khát vọng lập nghiệp, nhiều sinh viên đã có thành tích rất cao trong học tập và trong nghiên cứu khoa học.

Tuy nhiên, phần lớn sinh viên các trường đại học sư phạm ở Hà Nội đến từ nhiều nơi trên cả nước, nhưng tập trung chủ yếu là miền Bắc, mỗi vùng miền có văn hóa, lối sống, phong tục khác nhau.

3.2. THỰC TRẠNG GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC NHÀ GIÁO THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH CHO SINH VIÊN CÁC TRƯỜNG SƯ PHẠM Ở HÀ NỘI HIỆN NAY

3.2.1. Thực trạng nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể đối với giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội hiện nay

- Về phía Đảng ủy, Hội đồng Trường, Ban Giám hiệu nhà trường

- Về phía Đoàn thanh niên, Hội sinh viên, Khoa chủ quản và đội ngũ cán bộ, giảng viên nhà trường

- Về phía sinh viên

3.2.2. Thực trạng nội dung, hình thức, phương pháp giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội hiện nay

- Một là, nội dung giáo dục đạo đức nhà giáo
- Về hình thức, phương pháp giáo dục đạo đức nhà giáo

3.2.3. Kết quả giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm Hà Nội hiện nay và nguyên nhân

3.2.3.1. Những ưu điểm cơ bản và nguyên nhân

*** Những ưu điểm cơ bản**

- Lòng yêu nước, ý thức chính trị của sinh viên được nâng lên
- Tinh thần say mê học tập, tận tụy, khiêm tốn, trung thực, cần, kiệm, liêm, chính của sinh viên được phát huy
- Đa phần sinh viên có lòng yêu nghề và yêu người, đoàn kết và gương mẫu trong học tập và rèn luyện

*** Nguyên nhân của những ưu điểm đạt được**

Một là, Đảng, Nhà nước thời gian qua đã ban hành nhiều chủ trương, đường lối, chính sách, nghị quyết đúng đắn để định hướng cho toàn bộ hoạt động giáo dục đạo đức nhà giáo và đạo đức nói chung theo tư tưởng, tấm gương Hồ Chí Minh cho SVSP.

Hai là, Đảng ủy, Hội đồng trường, BGH và các tổ chức, đoàn thể trong các trường sư phạm ở Hà Nội, đã nhận thức được sự cần thiết của giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên.

Ba là, trong những năm qua, nội dung và phương pháp giáo dục đạo đức cho SVSP cũng có những đổi mới, gắn với thực tiễn, phù hợp hơn với các đối tượng sinh viên.

Bốn là, giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội đạt được kết quả tích cực như hiện nay, ngoài nỗ lực của Đảng ủy, BGH các trường còn có sự ủng hộ và hưởng ứng của gia đình và xã hội đối với sự nghiệp phát triển giáo dục của các trường sư phạm ở Hà Nội.

3.2.3.2. Những hạn chế cơ bản và nguyên nhân

*** Những hạn chế cơ bản**

Thứ nhất, một bộ phận sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội chưa xác định lý tưởng cách mạng đúng đắn, thiếu nỗ lực rèn luyện bản lĩnh chính trị vững vàng.

Thứ hai, một bộ phận sinh viên chưa có nhận thức và hành động đúng đắn trong việc tự giáo dục và rèn luyện đạo đức nhà giáo cho bản thân.

Thứ ba, một bộ phận sinh viên còn thụ động, thích nghi kém trước những trước những biến đổi về kinh tế, văn hóa, xã hội và những yêu cầu mới đối với nghề nghiệp.

*** Nguyên nhân của những hạn chế**

Một là, các trường sư phạm ở Hà Nội chưa chú trọng đúng mức tới công tác giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên.

Hai là, nội dung, hình thức, phương pháp đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội còn mang tính chung chung, thiếu đồng bộ.

Ba là, sự tác động của toàn cầu hóa và mặt trái của cơ chế kinh tế thị trường làm cho xã hội nước ta có nhiều biến đổi.

Bốn là, sự tác động nhiều chiều của mạng xã hội đến nhận thức, đạo đức và lối sống của SVSP.

Năm là, sự thiếu ý thức trong tu dưỡng, rèn luyện của bản thân sinh viên, dẫn đến sự xuống cấp về đạo đức của một bộ phận SVSP.

3.3. MỘT SỐ VẤN ĐỀ ĐẶT RA

3.3.1. Vấn đề xác định vai trò và trách nhiệm giáo dục đạo đức nhà giáo của Đảng ủy, Ban Giám hiệu và các tổ chức, đoàn thể trong các trường sư phạm ở Hà Nội

3.3.2. Phát huy vai trò giảng dạy học phần Tư tưởng Hồ Chí Minh, Đạo đức nghề nghiệp và một số học phần khác trong chương trình đào tạo đối với việc nâng cao hiệu quả giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội theo tư tưởng Hồ Chí Minh

3.3.3. Vấn đề chất lượng, hiệu quả công tác nghiên cứu, tuyên truyền, giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội hiện nay

3.3.4. Giải quyết mâu thuẫn giữa yêu cầu cao về đạo đức nhà giáo cho đội ngũ nhà giáo hiện nay với thực trạng lối sống, đạo đức của sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội hiện nay

Tiểu kết chương 3

Nghiên cứu thực trạng giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội hiện nay góp phần tìm ra phương hướng và những giải pháp phù hợp, nâng cao chất lượng giáo dục đạo đức nhà giáo cho SVSP. Trong quá trình nghiên cứu, luận án rút ra được một số kết luận như sau:

Một là, giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội là vấn đề có tính cấp thiết, xuất phát từ nhu cầu thực tế GD&ĐT của các trường sư phạm ở Hà Nội hiện nay.

Hai là, thực trạng giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội hiện nay đã đạt nhiều kết quả tích cực tuy nhiên vẫn còn có những tồn tại, hạn chế; những vấn đề đặt ra cần phải giải quyết.

Ba là, nguyên nhân dẫn của những ưu điểm và hạn chế trong giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội xuất phát từ nhiều khía cạnh. Vì vậy, cần phải có giải pháp đồng bộ giải quyết được những vấn đề đặt ra trong giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội hiện nay.

Bốn là, từ thực trạng giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội đòi hỏi Đảng và Nhà nước, xã hội phải quan tâm hơn nữa, cùng với phía các trường sư phạm ở Hà Nội phải nhận thức rõ vai trò và trách nhiệm của mình trong giáo dục đạo đức nhà giáo cho SVSP.

Vì vậy, các trường sư phạm ở Hà Nội phải kịp thời có những kế hoạch và biện pháp cụ thể, bám sát vào tư tưởng Hồ Chí Minh, Đường lối và Pháp luật của Đảng và Nhà nước giải quyết được những vấn đề thực tiễn đặt ra trong công tác giáo dục đạo đức nhà giáo cho SVSP.

Chương 4

DỰ BÁO NHỮNG YẾU TỐ TÁC ĐỘNG, PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC NHÀ GIÁO THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH CHO SINH VIÊN CÁC TRƯỜNG SƯ PHẠM Ở HÀ NỘI THỜI GIAN TỚI

4.1. DỰ BÁO NHỮNG YẾU TỐ TÁC ĐỘNG VÀ PHƯƠNG HƯỚNG GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC NHÀ GIÁO THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH CHO SINH VIÊN CÁC TRƯỜNG SƯ PHẠM Ở HÀ NỘI

4.1.1. Dự báo những yếu tố tác động đến giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội

4.1.1.1. Tác động của tình hình thế giới

Bối cảnh thế giới đang có nhiều thay đổi sâu sắc. Trong đó có hai yếu tố tác động trực tiếp và sâu sắc đến sự phát triển GD&ĐT ở Việt Nam hiện nay.

Thứ nhất, sự tác động của xu thế toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế

Toàn cầu hoá là quá trình tăng lên mạnh mẽ những mối liên hệ, ảnh hưởng, tác động và phụ thuộc lẫn nhau của tất cả các quốc gia, dân tộc trên thế giới, làm biến đổi các quan hệ quốc tế, từ đó nảy sinh những sự kiện mới. Hiện nay, toàn cầu hóa đã và đang tạo ra những tác động tích mạnh mẽ theo hai chiều hướng tích cực và tiêu cực đến tất cả các quốc gia, các dân tộc trên thế giới nhất là những nước đang phát triển như Việt Nam.

- Về thuận lợi
- Về khó khăn

Thứ hai, tác động của sự phát triển mạnh mẽ cuộc cách mạng khoa học và công nghệ hiện đại

Cuộc cách mạng khoa học - công nghệ hiện đại đã tạo ra sự biến đổi về chất chưa từng có trong lực lượng sản xuất. Sự phát triển như vũ bão của khoa học - công nghệ đã tạo ra những bước tiến nhảy vọt trong lĩnh vực điện tử - viễn thông, tin học và công nghệ thông tin, tự động hóa, công nghệ sinh học, đặc biệt là trí tuệ nhân tạo. Điều này đã tác động mạnh mẽ lên đến mọi mặt của đời sống của các nước trên phạm vi toàn cầu. Những chuyển biến này đã làm thay đổi triết lý, quan niệm, phương thức tổ chức và hoạt động của các ngành nghề, mà trước hết là trong lĩnh vực GD&ĐT.

- Về thuận lợi
- Về khó khăn

4.1.1.2. Tác động của tình hình Việt Nam

Bối cảnh Việt Nam đang có nhiều thay đổi sâu sắc, tác động trực tiếp và sâu sắc đến giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên sư phạm ở Việt Nam hiện nay.

Thứ nhất, sự tác động của cơ chế kinh tế thị trường

Sau 40 năm công cuộc đổi mới đất nước, đất nước ta đạt được những thành tựu to lớn trên tất cả các lĩnh vực chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội. Công cuộc đổi mới mang tầm vóc và ý nghĩa cách mạng to lớn. Nền kinh tế vận hành theo cơ chế thị trường tác động đến nhiều lĩnh vực đời sống xã hội, đến sự phát triển nhân cách và định hướng sống của tất cả các tầng lớp dân cư ở nước ta, đặc biệt là thanh niên, sinh viên.

- Về thuận lợi
- Về khó khăn

Thứ hai, sự tác động của truyền thống văn hóa dân tộc và đạo đức xã hội hiện nay

Truyền thống văn hóa dân tộc, truyền thống cách mạng đã và đang tác động tích cực đến lối sống, đạo đức của sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội hiện nay. Dân tộc ta có lịch sử hàng ngàn năm văn hiến, với truyền thống yêu nước nồng nàn, tinh thần anh dũng, kiên cường, bất khuất chống giặc ngoại xâm, bảo vệ Tổ quốc. Cùng với đó là ý thức tự hào, tự tôn dân tộc, là cốt cách, là truyền thống nhân nghĩa, yêu thương con người, nếp sống cộng đồng... Sinh ra và lớn lên trong một đất nước có bề dày lịch sử, một dân tộc có truyền thống văn hóa, đạo đức tốt đẹp, sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội lấy đó làm cơ sở động lực để rèn luyện bản thân, đồng thời, có trách nhiệm giữ gìn và phát huy những truyền thống đó. Giá trị truyền thống văn hóa, đạo đức dân tộc là cơ sở quan trọng để giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội.

Thứ ba, những yêu cầu, nhiệm vụ mới của nền giáo dục Việt Nam trong giai đoạn hiện nay

Những thay đổi lớn của đất nước và thế giới trong giai đoạn hiện nay đã đặt ra yêu cầu phải đổi mới giáo dục đại học ở Việt Nam. Giáo dục đại học trong nước, việc đổi mới đã diễn ra và ngày càng đi vào chiều sâu, các trường sư phạm ở Hà Nội cũng không nằm ngoài xu hướng đó. Giáo dục đại học phải đáp ứng nhu cầu học tập của người dân và nhanh chóng góp phần đào tạo ra đội ngũ nhân lực chất lượng cao cho xã hội.

Thứ tư, môi trường sư phạm có sự ảnh hưởng trực tiếp tới quá trình giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên sư phạm.

Môi trường sư phạm là nơi tạo ra những giá trị đạo đức cao đẹp của nhà giáo cho SVSP. Đây là yếu tố quan trọng tác động trực tiếp tới quá trình hình thành và phát triển nhân cách của SVSP. Môi trường sư phạm lành mạnh, mô phạm sẽ góp phần tích cực tới quá trình giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên. Được học tập trong môi trường mô phạm sẽ giúp sinh viên có thêm niềm tin, tình yêu và sự gắn bó với nghề nghiệp mà mình đã lựa chọn. Ngược lại, nếu môi trường sư phạm có nhiều tiêu cực, sẽ dẫn tới việc sinh viên mất niềm tin, chán nản, không còn động lực để học tập và rèn luyện.

Thứ năm, mục tiêu, nội dung chương trình đào tạo, chuẩn đầu ra chương trình đào tạo của các trường sư phạm

Mục tiêu, nội dung chương trình đào tạo, chuẩn đầu ra chương trình đào tạo của

các trường sư phạm là một trong những yếu tố tác động trực tiếp tới mục tiêu, kế hoạch học tập và rèn luyện của SVSP.

Thứ sáu, nhận thức của cán bộ, giảng viên, sinh viên trong giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội hiện nay

Việc nhận thức của một số cán bộ, giảng viên còn nhiều hạn chế trong việc giáo dục đạo đức nhà giáo cho các sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội hiện nay sẽ gây ảnh hưởng không nhỏ đến kết quả giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên, bởi họ chính là chủ thể của quá trình giáo dục. Cán bộ, giảng viên cần nhận thức đúng về vị trí, vai trò và phương pháp giáo dục đạo đức nhà giáo cho SVSP, quan tâm và sát sao tới quá trình giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên.

Tự giáo dục, tự rèn luyện đạo đức nhà giáo là một quá trình tự thân vận động, đòi hỏi sinh viên phải tự giác, có ý chí, nghị lực và quyết tâm cao trong việc rèn đức, luyện tài. Có thể nói, nếu không có quá trình tự giáo dục, tự rèn luyện đạo đức nhà giáo thì mọi nỗ lực tác động từ bên ngoài, dù tốt đến đâu cũng trở nên vô ích.

4.1.2. Phương hướng giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội

4.1.2.1. Phải tăng cường trách nhiệm của Đảng, Nhà nước, các tổ chức, đoàn thể, nhà trường, gia đình, xã hội trong giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội

4.1.2.2. Tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo phải thực sự được coi là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam trong giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội

4.1.2.3. Vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh trong giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên sư phạm phải đặt trong điều kiện thực tiễn của các trường sư phạm ở Hà Nội, thực tiễn giáo dục Việt Nam hiện nay, qua đó góp phần vận dụng, bổ sung và phát triển sáng tạo tư tưởng của Người

4.1.2.4. Giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên sư phạm hiện nay phải quán triệt sáu quan điểm của Nghị quyết 71 - NQ/TW về giáo dục và đào tạo của Bộ Chính trị, phải kết hợp với việc tổng kết, tham khảo có chọn lọc kinh nghiệm giáo dục tiến tiến ở trong nước và trên thế giới

4.2. NHỮNG GIẢI PHÁP CƠ BẢN GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC NHÀ GIÁO THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH CHO SINH VIÊN CÁC TRƯỜNG SƯ PHẠM Ở HÀ NỘI THỜI GIAN TỚI

4.2.1. Giải pháp về giáo dục nhận thức

Thứ nhất, nhận thức đúng vị trí vai trò của đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh.

Thứ hai, cần nhận thức rõ giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên các trường sư phạm là một quá trình lâu dài, kiên trì và bền bỉ.

Thứ ba, phát huy ý thức tự giáo dục, tự rèn luyện của sinh viên sư phạm.

4.2.2. Giải pháp về tổ chức và hoạt động thực tiễn

Một là, kết hợp chặt chẽ học đi đôi với hành, lý luận gắn liền với thực tiễn trong giáo dục đạo đức nhà giáo.

Hai là, giáo dục thông qua việc nêu gương người tốt việc tốt, đặc biệt là sự gương mẫu của đội ngũ cán bộ, giảng viên và sinh viên có thành tích tốt trong nhà trường và xã hội.

Ba là, Ban Giám hiệu cần xem xét và đưa nội dung tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo vào trong chương trình đào tạo, phát huy vai trò giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội qua một số học phần như: Tư tưởng Hồ Chí Minh, Rèn nghề sư phạm, Đạo đức nghề nghiệp.

Bốn là, phát huy vai trò các tổ chức Đoàn thanh niên, Hội sinh viên trong công tác giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên sư phạm.

Năm là, tăng cường và phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường, gia đình và xã hội trong việc giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên.

Sáu là, phát động phong trào thi đua học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức nhà giáo của Hồ Chí Minh.

Bảy là, xây dựng môi trường sư phạm trong sạch, đoàn kết, dân chủ, hiện đại, kết hợp giữa xây dựng đạo đức nhà giáo và chống các biểu hiện trái với đạo đức nhà giáo, chống “chủ nghĩa cá nhân”.

4.2.3. Giải pháp về kiểm tra, đánh giá, tổng kết và rút kinh nghiệm

Thứ nhất, nhà trường phải tăng cường kiểm tra, đánh giá công tác giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên và kết quả học tập, rèn luyện của sinh viên; đặc biệt khuyến khích sinh viên tự kiểm tra đánh giá.

Thứ hai, tổng kết và rút kinh nghiệm trong công tác giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội.

Tiểu kết chương 4

Giáo dục đạo đức nhà giáo cho SVSP theo tư tưởng Hồ Chí Minh hiện nay luôn được xác định là một nhiệm vụ có ý nghĩa chiến lược của các trường sư phạm ở Hà Nội. Trên cơ sở kế thừa quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; Đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về giáo dục đạo đức nhà giáo, luận án đã đưa ra dự báo những yếu tố tác động và nêu ra phương hướng, giải pháp giáo dục đạo đức nhà giáo cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội thời gian tới, từ đó cho thấy:

Thứ nhất, các trường sư phạm ở Hà Nội phải nhận thức được những cơ hội và thách thức đặt ra trong bối cảnh thế giới và trong nước đang có nhiều thay đổi. Việc dự báo những yếu tố tác động đến công tác giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội thời gian tới sẽ giúp các trường chủ động đề ra chủ trương, chính sách, kế hoạch giáo dục kịp thời và phù hợp.

Thứ hai, giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho SVSP phải bám sát; vận dụng linh hoạt, sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh; Đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về giáo dục đạo đức nhà giáo phù hợp với thực tiễn các trường sư phạm ở Hà Nội.

Thứ ba, giáo dục đạo đức nhà giáo đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội cần phải thực hiện đồng bộ, hiệu

quả các giải pháp giáo dục, tuy nhiên cần chú trọng những giải pháp đặc thù áp dụng đối với SVSP, phát huy được đặc điểm đặc trưng của các trường sư phạm ở Hà Nội.

Như vậy, Giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm góp phần cho việc nghiên cứu, tham mưu cho Đảng, Nhà nước và các cơ quan có liên quan thực hiện thắng lợi các chủ trương, chính sách về GD&ĐT nhà giáo trong giai đoạn hiện nay.

KẾT LUẬN

Nghiên cứu “*Giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội hiện nay*” góp phần nâng cao chất lượng GD&ĐT tạo sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội nói riêng và chất lượng đội ngũ nhà giáo nước ta nói chung. Trong quá trình nghiên cứu, luận án rút ra được một số kết luận sau:

1. Giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội là vấn đề rộng lớn, phức tạp, có ý nghĩa lý luận và thực tiễn.

2. Trên cơ sở kế thừa quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; Đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về vấn đề giáo dục đạo đức nhà giáo, đồng thời kế thừa kết quả của những nghiên cứu trước, NCS đã xây dựng được các khái niệm về: đạo đức nhà giáo, giáo dục đạo đức nhà giáo, tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo, tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục đạo đức nhà giáo, giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên sư phạm; làm rõ nội dung, phương pháp và giá trị tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục đạo đức nhà giáo.

3. Luận án đã khảo sát, nghiên cứu, phân tích và có số liệu minh chứng thực trạng giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội. Từ đó, NCS rút ra được những kết quả đạt được; những hạn chế và xác định nguyên nhân của những hạn chế trên cơ sở đó luận án đưa ra một số vấn đề đặt ra cần phải giải quyết trong giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội.

Bên cạnh đó, NCS cũng đã dự báo và phân tích những yếu tố ảnh hưởng đến giáo dục đạo đức nhà giáo cho SVSP. Đồng thời, NCS đã đưa ra phương hướng và đề xuất ba nhóm giải pháp nhằm nâng cao chất lượng giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội.

4. Giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội là vấn đề có quy mô lớn, phức tạp, cần nghiên cứu ở cả phạm vi chuyên ngành và liên ngành với nhiều lĩnh vực khác nhau. Ở góc độ Hồ Chí Minh học, luận án đã bước đầu nghiên cứu một số vấn đề có ý nghĩa phương pháp luận. Trên cơ sở những nội dung và kết quả nghiên cứu bước đầu này, NCS sẽ tiếp tục bổ sung, làm sáng tỏ hơn những vấn đề có ý nghĩa lý luận và thực tiễn về giáo dục đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội.

DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC ĐÃ CÔNG BỐ CỦA TÁC GIẢ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN

1. Nguyễn Thị Linh (2020), *Xây dựng lối sống mới cho sinh viên trường Đại học Sư phạm Hà Nội 2 hiện nay theo tư tưởng Hồ Chí Minh*, Đề tài cấp cơ sở (Trường Đại học Sư phạm Hà Nội 2), Mã số: C.2019.19.
2. Nguyễn Thị Linh (2020), “Nội dung, phương pháp xây dựng lối sống mới cho sinh viên theo quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh”, *Tạp chí Giáo dục*, (483), tr.1-5.
3. Nguyễn Thị Linh (2024), “Tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo và vận dụng cho sinh viên sư phạm hiện nay”, *Tạp chí Nghiên cứu Hồ Chí Minh*, (Số chuyên đề - 2023), tr.72-74.
4. Nguyễn Thị Linh (2024), *Xây dựng lối sống mới cho sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội theo tư tưởng Hồ Chí Minh*, NXB Khoa học Xã hội, Hà Nội.
5. Nguyễn Thị Linh (2024), “Tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo và vận dụng trong thực tiễn hiện nay”, *Tạp chí Lý luận chính trị*, (số đặc biệt quý IV - 2024), tr.21-27.
6. Nguyễn Thị Linh (2025), “Trung thành với Tổ quốc, phụng sự Nhân dân - phẩm chất quan trọng hàng đầu trong đạo đức nhà giáo theo tư tưởng Hồ Chí Minh”, *Tạp chí Tổ chức Nhà nước và Lao động*, (số 5/2025), tr.67-70.
7. Nguyễn Thị Linh (2025), “Những chỉ dẫn của Tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức nhà giáo trong bối cảnh hiện nay”, *Hội thảo khoa học 50 năm thống nhất đất nước: Thành tựu và triển vọng*, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội 2, Phú Thọ, tr.233-240.
8. Nguyễn Thị Linh (2025), *Nâng cao chất lượng tự học của sinh viên các trường sư phạm ở Hà Nội theo tư tưởng, tấm gương Hồ Chí Minh*, NXB Khoa học Xã hội, Hà Nội.